

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 73:

Forslag til folketingsbeslutning om borgernes ret til udbetaling af bod, hvis offentlige myndigheder bryder regler.

Af Line Barfod (EL) m.fl.

(Fremsat 28/11 2003).

洛夫orslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Lene Espersen):

Beslutningsforslaget indebærer, at Folketinget pålægger regeringen at gennemføre regler om, at offentlige myndigheder skal betale en bod på 5.000 kr. til den berørte borger, hvis der f.eks. sker overtrædelse af reglerne om partshøring eller klagevejledning. En gennemførelse af forslaget skal herudover indebære, at der ikke kan gøres udlæg i boden, og at boden ikke kan modregnes i nogen form for sociale ydelser.

Endelig skal en gennemførelse af forslaget indebære, at myndighedens pligt til at udbetale bod aldrig kan få betydning for ankeinstansernes eventuelle omstødelse af afgørelserne.

Ifølge bemærkningerne til beslutningsforslaget er formålet med forslaget at stille borgerne bedre over for myndighederne.

Det er i bemærkningerne til forslaget således anført, at forslagsstillerne kunne ønske sig en mere ligeværdig balance mellem borger og myndighed. I tilknytning hertil beskriver forslagsstillerne situationen sådan, at det i dag er borgeren, som straffes med bøde, hvis han eller hun begår noget ulovligt, hvorimod myndighederne ustraffet overtræder den ene regel efter den anden.

Kl. 14.05

Regeringen kan naturligvis fuldt og helt støtte den grundtanke, at borgernes retssikkerhed skal beskyttes, og regeringen er selvsagt også enig i, at myndighederne skal være meget opmærksomme på at overholde lovgivningens regler, herunder f.eks. forvaltningslovens regler om partshøring, klagevejledning og begrundelse for afgørelser. Regeringen er derfor også helt enig i, at det skal have konsekvenser for offentlige myndigheder at begå fejl på de områder, som er nævnt i beslutningsforslaget.

På en række områder arbejder regeringen da også aktivt med netop denne tanke. Regeringen

har nedsat en arbejdsgruppe, der som led i implementeringen af noget for noget-princippet bl.a. undersøger, hvilke konsekvenser det skal have, hvis det er offentlige myndigheder, der svigter aftaler.

Når vi taler om de forhold, som beslutningsforslaget handler om, eksempelvis overtrædelse af reglerne om partshøring eller reglerne om klagevejledning, er det jo sådan, at det allerede i dag i høj grad har konsekvenser for offentlige myndigheder at overtræde disse regler. Der er allerede i dag en række muligheder for som borger at få oprejsning, og der er dermed allerede i dag konsekvenser for den myndighed, som har begået fejl. Borgeren vil bl.a. kunne have krav på at få sin sag genoptaget. Desuden vil borgeren i en række tilfælde kunne indbringe sagen for en højere administrativ klage- eller tilsynsinstans. Herigennem kan fejlen blive rettet, og afgørelser, der måtte være forkerte, kan blive ændret.

Er der f.eks. sket fejl med hensyn til partshøring, vil denne adgang til bl.a. at klage kunne føre til, at den oprindelige afgørelse anses for ugyldig, sådan at der først kan træffes en ny afgørelse, når borgeren har haft lejlighed til at blive hørt. Har myndigheden fejlagtigt undladt at give en borger fornøden klagevejledning, kan det f.eks. betyde, at borgeren efterfølgende, når fejlen opdages, kan klage over en afgørelse, selv om den almindelige klagefrist måtte være overskredet.

En borger kan også have ret til at gå til domstolene med sin sag, hvis han eller hun mener, at myndighederne har begået fejl. I den forbindelse kan jeg også nævne, at Retsplejerådet som led i sine overvejelser om en generel reform af den civile retspleje har fået til opgave bl.a. at se på, om reglerne for retssager mod offentlige myndigheder bør ændres for at sikre, at borgernes adgang til domstolsprøvelse bliver så effektiv som muligt.

Hvis en borger mener at være udsat for en forkert behandling, er der som bekendt også mulighed for at klage til Folketingets Ombudsmand. Vigtigt er det i den forbindelse også, at Ombudsmanden af egen drift, altså selv om der ikke foreligger en klage udefra, kan vælge at tage sager op med henblik på f.eks. at gennemgå behandlingen af bestemte sagstyper hos en myndighed og vurdere, om sagsbehandlingen lever op til reglerne på området.

Hertil kommer, at en borger efter de gældende regler vil have mulighed for erstatning, hvis en myndighed har begået en ansvarspådragen-

de fejl ved behandling af en sag og denne fejl har afstedkommet et økonomisk tab for borgeren. Hvis en myndighed eksempelvis ved en fejl måtte have undladt at foretage partshøring og dette fører til, at en borger ikke tildeles den sociale ydelse, vedkommende ville have krav på, kan der altså blive tale om et erstatningsansvar for det offentlige.

Jeg indledte med at sige, at regeringen er fuldstændig enig i, at det skal have mærkbare konsekvenser for offentlige myndigheder, såfremt de eksempelvis overtræder reglerne om partshøring. Jeg synes også, jeg i dag med min besvarelse har demonstreret, at dette i høj grad også er tilfældet i dag på de områder, som beslutningsforslaget beskæftiger sig med.

Alt i alt må man sige, at der findes en vifte af muligheder for at få rettet op på tingene, hvis en myndighed har begået fejl. Der er derfor efter regeringens opfattelse ikke behov for at indføre en ordning som den, forslagsstillerne lægger op til.

Jeg har i øvrigt også lidt svært ved at se, at en indførelse af en bod, som skulle betales til borgeren i tilfælde, hvor der var begået fejl fra myndighedernes side, ville være egnet til reelt at styrke den enkelte borgers retssikkerhed. Afgørende for borgerens reelle retssikkerhed må vel være, at der bliver truffet korrekte afgørelser, og det er jo det, som de nævnte muligheder for f.eks. klage eller genoptagelse skal sikre.

Forslagsstillerne peger ganske vist på, at en ordning med betaling af bod kendes fra loven om ansættelsesbeviser, hvor en tilsidesættelse af reglerne kan føre til en pålæggelse af bod. Denne ordning er imidlertid knyttet til de særlige forhold på arbejdsmarkedet og tilsigter at være en parallel til det bodssystem, der gælder ved overenskomstovertrædelser inden for det fagretlige system. Jeg mener derfor ikke, at denne ordning kan anvendes som inspiration ved fastlæggelsen af, hvad der skal være reaktionen, hvis offentlige myndigheder begår fejl som led i deres sagsbehandling.

Sammenfattende kan jeg sige, at regeringen altså ikke kan støtte beslutningsforslaget, men vi er naturligvis enige i grundtanken om, at det skal have konsekvenser for offentlige myndigheder at overtræde reglerne om eksempelvis partshøring og klagevejledning. Som jeg nævnte før, giver reglerne, som de er udformet i dag, fuldt ud mulighed for, at borgerne på forskellig måde kan få oprejsning, hvis en offentlig myndighed begår fejl i sagsbehandlingen.

Kl. 14.10

Samlet set kan man sige, at selv om vi egentlig på mange måder er enige med forslagsstillerne i det, der kan være målet på nogle strækninger, er vi ikke enige om, at det her er midlet til at nå det. Men jeg synes da bestemt, at vi under udvalgsbehandlingen skal drøfte de problemstillinger, der bliver lagt op, og så vil jeg også gerne medvirke til at klargøre, hvordan regelsættet og klagemulighederne er på de forskellige områder.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det glæder mig selvfølgelig, at ministeren siger, at der skal være nogle konsekvenser, men så synes jeg ligesom, det forsvinder lidt ud i den blå luft. Regeringen har snakket meget om noget for noget på det seneste, men når ministeren så skal redegøre for, hvad det er for konsekvenser, der er i dag, når myndighederne overtræder loven, så går ministeren over til at tale om klageadgang, og at hvis der er truffet en forkert afgørelse, så kan afgørelsen gøres om. Men det er jo ikke det samme.

Det, forslaget her sigter på at ramme, er, når myndighederne begår lovovertrædelser. Det er jo ikke sikkert, at lovovertrædelser fører til en forkert afgørelse, der så kan omgøres af klageorganet. Der er jo masser af eksempler på, at klageorganerne ser, at der ikke har været partshøring, at der ikke er givet den fornødne klagevejledning, eller at der er andre lovregler, der er overtrådt, men at klageorganet tror, at resultatet ville have været det samme, og derfor fastholder afgørelsen.

Det, der er forslaget her, er jo, at det skal have en konsekvens, at noget for noget ikke kun skal gælde for borgerne, men også for myndighederne, og det undrer mig lidt, at en regering, der går så varmt ind for noget for noget, ikke mener, at det skal gælde, når myndighederne begår lovovertrædelser.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jamen jeg må sige til fru Line Barfod, at så har fru Line Barfod da i hvert fald overhovedet ikke fået fat i, hvad noget for noget drejer sig om.

Noget for noget er jo først og fremmest at belønne de borgere og de virksomheder, som går foran med et godt eksempel, som passer deres ting. Det kan betyde, at de undgår at få de gebyrer og kontrolbesøg, som andre er pålagt, fordi

de har orden i deres ting, indleverer ting til tiden, har orden på hygiejnen, og det belønner man så.

Hvis man skulle gå ind på fru Line Barfods tankegang, så skulle det jo være, at hvis myndighederne begår en fejl, så skal der være kontant afregning ved kasse 1: 5.000 kr. til borgerne.

Hvis en borger kommer med en forkert oplysning, det kan være en person, der kommer ind i det sociale system og glemmer at fortælle, at han har været gift før, eller hvad ved jeg, skal det så også have konsekvenser? Skal det være omvendt? Kan man vende det her forslag om og så sige, at alle borgere skal af med 5.000 kr., hver gang de kommer med en forkert oplysning?

Jeg synes, at et sådant samfund og et sådant system vil være overbureaukratisk, men det er heller ikke den måde, man skal opbygge et samfund på; det må jo grundlæggende hvile på, at vi har tillid til hinanden.

På en lang, lang, lang række områder har vi allerede i dag, som jeg klargjorde her, faktisk et ganske godt regelsæt, der sikrer, at de gange, hvor myndighederne fejler, f.eks. ved en forglemmelse – der kan sidde en sagsbehandler, som ikke har det hele med en dag – er der gode muligheder for, at borgeren kan klage og få rettet op på tingene. Der synes jeg, det ville være forkert, hvis man i dag bidrager til et billede af, at myndighederne bare kan begå fejl og træde på borgerne, og så er der ikke nogen som helst mulighed for, at borgerne kan få rettet op på fejtagelserne eller komme til orde. Jeg har forsøgt i dag at redegøre for, at det er der gode muligheder for.

Når det så er sagt, vil jeg gerne gentage, hvad jeg også sagde i min indledning, at regeringen rent faktisk siger, at fordi vi nu i første omgang har valgt at sige, at der skal være belønninger til nogle af de borgere og virksomheder, som opfører sig godt, så skal vi selvfølgelig ikke stoppe der. Vi skal selvfølgelig også gå ind og så se på, at når der er offentlige myndigheder, der svigter aftaler, så skal de opleve en eller anden form for konsekvens, og derfor er der også nedsat en arbejdsgruppe, som ser på den problemstilling. Så hvis det præcis er det, fru Line Barfod opfordrer til, så vil jeg sige, at det faktisk er noget, som regeringen har med i sine overvejelser.

Men noget for noget handler faktisk først og fremmest om at belønne dem, der går foran med et godt eksempel.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Jeg er næsten målløs. Det er sjældent, skal jeg sige, men jeg er meget betaget af ministerens besvarelser i dag, både den indledende og den til fru Line Barfod lige nu. Jeg kunne fristes til at spørge, om ministeren havde læst sit talerforlæg til i dag, da hun præsenterede »Noget for noget« i mandags. Det lyder ikke sådan, men lad os nu få svaret på det.

Jeg kunne tænke mig at spørge, om ministeren er mest enig med det, hun sagde i dag, eller med det, hun sagde i mandags, for det er jo to udgaver af den verden, som vi ellers burde være enige om er den, vi behandler.

Jeg vil gerne spørge, om det der med at belønne borgerne vitterlig er rigtigt, om det var det, der udstrålede af »Noget for noget« forleden; det var mere en bøderegn til borgerne. Men nuvel lad ministeren fortryde og så lave det om, så går jeg ud fra, at papirerne fra i mandags også trækkes tilbage.

Kl. 14.15

Det handlede jo i sin enkelthed om de enkelte gange, hvor der var belønning til borgere eller virksomheder, nemlig når de overholdt loven. Så vil jeg høre: Er det så en tanke, man også vil overveje i forhold til offentlige myndigheder, at hvis de bare overholder loven, så skal de også belønnes? Jeg synes, det er utroligt at få præsenteret disse meget forskellige synspunkter fra ministeren, og jeg vil næsten bede om, at der bare inden for samme uge bliver lidt mere stringens i, hvad regeringen mener på de her områder.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jamen der er fuldstændig stringens i det. Nu så jeg ikke fru Pia Gjellerup i mandags, og det er jeg da frygtelig ked af, for det er da så utrolig ægerligt, når man kommer med meget gode forslag, som først og fremmest har det udgangspunkt, at man belønner ikke bare dem, der overholder lovgivningen, men også dem, der går foran med et godt eksempel. Det var noget, som jeg også syntes at Socialdemokratiet skulle have indsigt i.

Jeg har mærket mig, at der er nogle, der har lagt meget vægt på bøder, men hvis fru Pia Gjellerup studerede de 57 forslag, så er langt, langt størstedelen forslag, der belønner dem, der går foran med et godt eksempel.

Lad mig bare komme med et par gode, konkrete eksempler på, hvordan man belønner

myndighederne og det offentlige. Et godt eksempel er Løkkeposen. De sygehuse, som sørger for at nedbringe ventelisten, de sygehuse, der gør noget konkret, så borgere, der ellers igen-nem tiderne har måttet vente månedsvis på en operation, de sygehuse, der lever op til det, er blevet belønnet med en ekstra sæk penge.

Et andet eksempel på noget for noget, som godt nok intet har at gøre med det forslag, vi taler om i dag, men som jeg synes er væsentligt for diskussionen af det her forslag, går ud på, at de kommuner, som er gode til at integrere de folk, der kommer til kommunen, gode til at integrere folk af anden etnisk oprindelse, flygtninge, får en kontant belønning, så de bliver endnu bedre til deres integrationsarbejde. Det har intet at gøre med bøder. Det er præcis det modsatte, og det synes jeg er et godt og vigtigt princip.

Men det har altså ikke meget at gøre med det, som fru Line Barfod i dag er forslagsstiller på. Det her forslag i dag handler om, hvad konsekvenserne skal være, hvis man begår en fejl. Der har jeg tilkendegivet, at vi bl.a. er ved at se på, om det skal have konsekvenser, hvis offentlige myndigheder svigter. Men ellers må jeg sige, at der i dag er rig adgang til at klage over mange af de punkter, som fru Line Barfod påpeger.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg har forstået, at »Noget for noget« primært handler om, at de, der har, skal have mere, de, der klarer sig godt, skal have en belønning for, at de er dygtige og intelligente og alt muligt andet. Det har jeg forstået. Men der har også i »Noget for noget« været spørgsmålet om, at borgere, der udebliver, kommer for sent osv., skal have bøder.

Når ministeren spørger, om jeg så også mener, at borgerne skal betale, så har ministerens egen regering jo indført, at det skal være strafbart, hvis borgeren kommer til at give forkerte oplysninger. Ikke bare hvis de med vilje giver forkerte oplysninger, men hvis de uagtsomt giver forkerte oplysninger på det sociale område, skal de straffes, så risikerer de at komme i fængsel for socialt bedrageri. De borgere, som altså oplever, at de kan blive straffet, hvis de midt i en skilsmisse eller sygdom eller alt muligt andet uagtsomt kommet til at give forkerte oplysninger, oplever altså samtidig, at myndighederne kan begå den ene ikke bare fejl, men lovovertrædelse efter den anden, uden at det har nogen konsekvens.

Det har intet med klageadgang at gøre, må jeg sige til ministeren. Det er et spørgsmål om, hvorvidt det skal have nogle konsekvenser, hvis man begår lovovertrædelser. Det er det, forslaget går ud på, og det, jeg har svært ved at få til at harmonere med regeringens noget for noget, er, at borgerne skal straffes, mens myndighederne kan begå den ene lovovertrædelse efter den anden.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jamen jeg tror da så, at vi ser helt grundlæggende forskelligt på, hvilke konsekvenser det skal have, f.eks. hvis offentlige myndigheder begår fejl. Mit udgangspunkt er nemlig ikke, at man reparerer tingene ved at give folk et kontant beløb, hvis offentlige myndigheder har begået fejl, og det, jeg hører fru Line Barfod sige, er, at det skal have konsekvenser, og at det skal være 5.000 kr.

Jeg er da langt mere optaget af, at der er en mulighed for, at forkerte oplysninger og forkerte beslutninger resulterer i, at sagen bliver genoptaget, at man får rettet op på tingene, og at folk har den retssikkerhed, at de får en sagsbehandling og dermed også får opfyldt de krav, som de måtte stille, og som tilkommer dem inden for den gældende lovgivning. Det synes jeg da må være udgangspunktet for de rettigheder, som vi alle sammen har i vores samfund.

Der har jeg meget svært ved at se, at fru Line Barfods forslag her overhovedet skulle være med til at rette op på det.

Kl. 14.20

Så må jeg sige til fru Line Barfod, at helt grundlæggende synes jeg heller ikke, at fru Line Barfod har forstået – hun var heller ikke til stede på pressemødet i mandags – det gode og positive, som ligger i noget for noget-princippet, for det er jo netop i mange tilfælde dem, der er de svageste i vores samfund, som det her kommer til gode. Det kommer de mennesker til gode, som har måttet vente meget, meget lang tid på at komme på sygehuset og blive opereret, det kommer de mennesker til gode, som måske har allerallervanskelligst ved overhovedet at komme ind og blive en del af det danske samfund, nemlig dem, der ikke engang har lært dansk endnu, folk, der kommer fra udlandet som flygtninge, og som gerne vil integreres. Her går vi rent faktisk ind og belønner de kommuner, der sørger for, at disse får lært dansk, at de bliver integreret, at de får et arbejde. Det er faktisk de grup-

per, der har det vanskeligst, som meget af noget for noget-princippet tilgodeser.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Det er stadig imponerende med ministeren, ikke alene indholdet af svaret, men også den meget, meget fantastiske længde, det skal have for at forsvare den usædvanlig lille sammenhæng, der er mellem, hvad ministeren mener om mandagen, og hvad ministeren så mener her i dag i salen, når det nærmer sig ministerens eget ansvarsområde.

Jeg kan næsten forstå, at ministeren gerne vil afvise den der bøderegn over borgerne, som regeringen præsenterede i mandags, og det ville jeg synes var glimrende at man gjorde.

Men i det hele taget med den der opfattelse af, at man kun opfører sig ordentligt, hvis man får bestikkelse til at gøre det, eller at man kun kan opføre sig ordentligt, hvis det er under truslen om, at man får bøder, vil jeg gerne spørge ministeren, om hun ikke kan forstå den indignation, der ligger i spørgsmålet:

Er det noget for noget-princip generelt en måde at bygge et samfund op på? Tror man kun, at myndigheder opfører sig ordentligt, hvis de bliver straffet, når de ikke gør det? Tror man kun, at borgere ønsker at opføre sig ordentligt, hvis de får mulighed for en ekstra belønning for det? Eller får en straf for ikke at gøre det?

Jeg håber ikke, at det er regeringens generelle udgangspunkt, men det er desværre det, der lyser ud af ministerens lange besvarelser i dag og også ud af ministerens forelæggelse i mandags af regeringens holdninger, som jo så altså mærkeligt nok ikke afspejler sig i, hvordan ministeren svarer på forslaget her i dag, og det er dér, stringensen mangler.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg kunne høre, at fru Pia Gjellerup i hvert fald overhovedet ikke har forstået noget af, hvad der blev sagt om noget for noget-princippet. Det handler jo først og fremmest om at få anskueliggjort, at vi alle sammen har et ansvar, at vi må tage ansvaret for det, vi foretager os, og jeg synes, det er et godt og et rigtigt princip. Folk, der overholder lovens regler, skal ikke belønnes. Udgangspunktet er, at alle overholder lovgivningen, passer deres arbejde, passer deres familien, men at dem, der gør noget ekstraordinært

godt, synes vi det er rigtigt at vi belønner for den indsats.

Jeg må sige, at det forslag, som er her i dag, har en noget andet form. Jeg synes nærmere, at det handler om, at nu skal borgere have krav på en kontant afregning, hvis de kan fange offentlige myndigheder i en fejl. Det er så plasteret på såret. Jeg synes, det er en mærkelig måde at diskutere retssikkerhed på, i det hele taget den måde, som et samfund skal være skruet sammen på, og de rettigheder, man har, hvis myndigheder begår fejl, f.eks. i sagsbehandlingen. Jeg er langt mere optaget af, at folk får en ligelig behandling, og der tror jeg, at det er en anden vej, man skal gå, end at give en check på 5.000 kr.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg vil indrømme, at jeg er en lille smule forvirret over noget for noget-princippet. I forordet til »Noget for noget«-pjeccen står der et eller andet om, at man skal være sød, og så står der, at noget for noget også kan være en sanktion over for dem, der blæser på de fælles regler.

Sådan som jeg læser Enhedslistens forslag, går det ud på at give de kommuner, der blæser på de fælles regler, og det er altså ikke bare fejl, det er lovovertrædelser, en sanktion.

Derfor vil jeg godt bede ministeren endnu en gang forklare: Hvad er forskellen på noget for noget-princippet i næstsidste afsnit i forordet til regeringens pjece og så Enhedslistens forslag, bortset fra at det rent faktisk konkret koster penge, og at det er mennesket, der får dem, og ikke systemet?

I den forbindelse vil ministeren måske også lige komme med nogle ord om, hvad det så er, der ligger i punkt 38 om effektiv klagebehandling. Er det så systemet, der på en eller anden måde bare får nogle penge, eller hvordan?

Kl. 14.25

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Nu må jeg jo minde om, at det ikke er i dag, vi behandler et lovkatolog på mange ministres områder om noget for noget, og jeg synes, at det begynder at grænse til det urimelige, at jeg nu skal stå og besvare spørgsmål om noget, som vi overhovedet ikke behandler her i dag.

Jeg synes, det er i orden og også relevant, fordi jeg selv kom ind på det i talen, at tale om de generelle principper i »Noget for noget«, men jeg synes ikke, det er rimeligt her at spørge til

helt konkrete forslag og slet ikke forslag, der ikke har noget at gøre med mit ressortområde.

Jeg må sige, at det, jeg har forstået er udgangspunktet for det forslag fra Enhedslisten i dag, er, at man mener, at Enhedslistens noget for noget går ud på, at man skal have en kontant afregning fra det offentlige, hvis det offentlige begår en lovovertrædelse.

Der har jeg sagt, at mit udgangspunkt er et lidt andet. Jeg er meget mere optaget af borgernes retssikkerhed og optaget af, at vi alle sammen her i samfundet bliver behandlet ligeligt og ordentligt, og derfor er mit udgangspunkt, at når offentlige myndigheder begår fejl, så skal der være en mulighed for at klage, og der skal være en mulighed for at rette op på de afgørelser, som er forkerte.

Jeg har også redegjort for her, at i de tilfælde, hvor borgeren rent faktisk lider et økonomisk tab, skal der være mulighed for erstatning. Det er efter min mening den måde, hvorpå man har ret og rimelighed i vores samfund. Og jeg bryder mig ikke om en tankegang om, at vi nu lige pludselig skal til at oprette et system, der handler om, at hvis bare man kan fange det offentlige i en fejl, så kan man få en check ud af det, for det må ikke være det, der er udgangspunktet.

Det er bestemt ikke det, der har været udgangspunktet hverken i forhold til borgere eller virksomheder. Regeringen arbejder med noget for noget-tankegangen for at belønne de mennesker, der gør en ekstra indsats.

(Kort bemærkning).

Anne Bastrup (SF):

Jeg beklager, at jeg gik ind i punkt 38. Men der står noget om retssikkerhed, så jeg tænkte, at ministeren nok på en eller anden måde havde været involveret. Men undskyld!

Men det, jeg bare godt vil have slået fast i det overordnede princip omkring noget for noget, er noget med belønning til dem, der er rigtig, rigtig dygtige, men så er der jo også et afsnit om sanktioner over for dem, der blæser på de fælles regler. Så derfor forstår jeg slet ikke, at ministeren helt ser bort fra, at det her er et bud på noget for noget.

Ministerer er uenig, men det er et bud på noget for noget.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg må bare sige, at det, der ligger her fra Enhedslisten, ikke efter min mening er udtryk for

det, som regeringen gerne vil opnå med noget for noget, men jeg har da ikke noget imod, at der er andre partier, der kommer med andre bud på, hvad noget for noget kunne indeholde.

Det, jeg blot sagde, og det var i min første besvarelse til fru Pia Gjellerup, var, at der er nogle, der i debatten har ønsket, vel fordi de ved, at det her er noget, som mange borgere sagtens kan se noget god, sund snusfornuft i, at forsøge at give et billede af, at det her ikke handler om at tilgode dem, der gør en ekstra indsats. Og som fru Anne Bastrup udmærket godt ved, har vi på vores eget ressortområde også noget noget for noget i forbindelse med lovforslaget om tidlig prøveløsladelse. Det er et positivt lovforslag, der rækker hånden ud mod dem, der gør en ekstra indsats.

Men der er andre her i salen, der har forsøgt at meddele de borgere, der sidder og lytter til debatten, at noget for noget handler om at straffe med bøderegn og andet. Intet kunne være mere forkert, end at det er det, der er hovedprincipperne med noget for noget. Tværtimod er langt størstedelen af de forslag, som er fremsat, forslag, der har et positivt udgangspunkt for den borger eller virksomhed, som det omhandler.

Men så er det selvfølgelig også korrekt, at for dem, der træder ved siden af, er der ganske naturligt nogle sanktioner.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg synes, at ministeren kommer langt omkring, og det er da ministerens egen skyld, hvis debatten kommer til at handle om det program, som regeringen lancerede i mandags, der hed »Noget for noget«. Ministeren har brugt meget tid på at lave reklameindslag for det program her under debatten om Enhedslistens forslag.

I forbindelse med det, fru Anne Bastrup lige spurgte om, vil jeg så gerne sige om det afsnit, der handler om sanktioner over for borgere, der tilsidesætter de fælles regler, herunder de borgere, der udebliver fra en aftale i sundhedssystemet, at der da klart er et forslag fra regeringen om, at de skal have en eller anden form for bøde eller en eller anden form for sanktion. Vil ministeren afvise det?

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Først vil jeg sige til fru Elisabeth Arnold, at jeg synes, noget for noget-princippet fortjener me-

get diskussionstid. Jeg følte ikke, at det var mig selv, der sådan helt gav bolden op til den store diskussion i dag, men jeg besvarer selvfølgelig spørgsmål omkring hovedprincipperne, hvis det er sådan, at det er det, man ønsker at diskutere i dag, frem for Enhedslistens forslag.

Men jeg vil sige til fru Elisabeth Arnold, at det er korrekt, at et af forslagene i »Noget for noget« jo netop omhandler den problemstilling. Der er ikke givet nogen konkrete bud, men som jeg sagde her under behandlingen af det her forslag, er der også nedsat en arbejdsgruppe, der ser på den omvendte problemstilling, netop hvilke konsekvenser det skal have for offentlige myndigheder, hvis man svigter det, man har lovet borgerne.

Kl. 14.30

Så jeg synes faktisk, at den er vendt begge veje, og på ingen af områderne har regeringen i hvert fald endnu i arbejdsgrupperne kunnet komme med konkrete forslag. Men når de kommer, så er det andre ministre, der har det ressort, så er jeg også helt sikker på, der nok skal komme en god diskussion om det.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Så er vi så tilbage i Enhedslistens forslag igen, hvor jeg synes, at princippet noget for noget helt klart fremgår af forslaget, for der står jo ingen steder i forslaget, at det normale klagesystem, eller det normale domstolssystem, eller den normale erstatningslovgivning skal bortfalde.

Det er jo ikke sådan, at den bod, som Enhedslisten foreslår, skal træde i stedet for den ulykkelige borgers mulighed for at få oprejsning gennem en erstatningssag eller for at få tilgæbetalt det, som vedkommende får udbetalt, det, som vedkommende rettelig skulle have fået udbetalt, men ikke har fået. Jeg vil i hvert fald gerne spørge: Hvor i Enhedslistens forslag står der, at de almindelige klagesystemer og domstolsprøvelsen skal bortfalde?

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jamen det har jeg ikke set noget om. Det, jeg blot anholder, er spørgsmålet om, hvor det, hvis der er en myndighed, der begår en fejl, så skal udløse en erstatning på 5.000 kr. på en check til den person, det er gået ud over, som et plaster på såret, eller hvad man nu skal kalde det.

Det har faktisk efter min mening ikke noget at gøre med noget for noget. Jeg forsøgte faktisk

sådan at få fru Line Barfod og Enhedslisten lidt ind i debatten i håbet om, at man måske kunne tage et mere overordnet princip, men det er bestemt ikke det, som regeringen har lagt op til med »Noget for noget«. Det er jo heller ikke sådan, fru Elisabeth Arnold, at regeringen har fremsat forslag, der går ud på, at borgere eller virksomheder, der gør det ekstra godt, får 5.000 kr. hver dag, som hvis man skulle bruge den tankegang, der ligger bag Enhedslistens forslag.

Det er en lidt anden tankegang, der ligger bag, som først og fremmest bygger på, at det er rigtigt at belønne de borgere og virksomheder, som gør en ekstraordinær indsats.

Enhedslistens forslag er jo mere pisken, end det er guleroden, for det er guleroden, der er drivkraften i »Noget for noget«. Det her er pisken. Nu skal vi sandelig sørge for, at de offentlige myndigheder, der ikke sørger for, at det hele er hundrede procent perfekt, og som begår fejl, skal aflevere en kontant afregning til borgeren.

Som sagt synes jeg, der ligger en forkert tankegang bag det i forhold til den opgave, som offentlige myndigheder har. Men jeg ser da meget frem til en interessant udvalgsbehandling, hvor jeg kan forstå, at vi kommer rundt om mangt og meget og nok ikke nøjes med at diskutere det, som beslutningsforslaget rent faktisk behandler.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Så er vi tilbage i ordførerrækken.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Nu vil det så vise sig, om jeg kommer med fred eller krig, men meningen er sådan set fred.

I Venstre kan vi jo se, at nogle af de erklærede formål lige så godt kunne være formuleret af os. Det er jo ikke der, diskussionen går. Sådan hørte jeg heller ikke diskussionen mellem ministeren og forslagsstilleren. Diskussionen går på, om vi er enige om midlerne. Men med hensyn til ønsket i bemærkningerne om en anderledes balance mellem stat og borgere, en mere lige balance, er det klart, at det jo også er Venstres opfattelse.

Man siger også, at man ønsker mere korrekte afgørelser. Det er klart. Det er også Venstres opfattelse. Vi skal have så korrekte afgørelser som overhovedet muligt, men vi må vel også erkende, at der sker menneskelige fejl blandt ansatte i den offentlige sektor.

Men lad os nu tage det med de korrekte afgørelser først: Kunne vi så ikke gå ind i en konstruktiv debat om det? Ministeren har nævnt en lang række regler, som tilsigter at gøre afgørel-

serne så korrekte som muligt. Det er reglerne i forvaltningsloven, i persondataloven, offentlighedsløve, regler om erstatning osv. Og når man så taler om lovovertrædelser, er det, som om forslagsstillerne ikke er klar over, at der jo er særlig skærpende straffebestemmelser for offentligt ansatte.

Men hvis man har nogle konkrete ideer til forbedring af, hvordan beslutninger bliver mere korrekte, så synes jeg, at man skal komme med dem i udvalget. For det er dog nummer et, at afgørelserne er så korrekte som muligt, og hvis der ikke bliver begået fejl, så er der heller ikke grund til at tale om bod. Så jeg vil godt opfordre forslagsstillerne til at komme med konkrete ideer.

Kl. 14.35

Så vil jeg sige om resten, at det jo er et meget firkantet forslag. En offentligt ansat glemmer en partshøring, som ikke har nogen betydning for sagen, og straks kan der inkasseres 5.000 kr. I sig selv er det jo et vældigt bureaukrati, man dér opbygger. Men all right, det kan man selvfølgelig komme over, specielt ved at andre sager må ligge i endnu længere tid. Det går jeg selvfølgelig ud fra at man har taget højde for.

Men dette at tænke sig, at der skulle udløses en bod, hver gang der blev begået en formel fejl. Det ser vi som en meget, meget stor ændring af hele den offentlige forvaltnings arbejde. Og vi synes egentlig, det er lidt ærgerligt, at forslaget er så firkantet, for diskussionen om balancen mellem stat og borger er for Venstre et grundspørgsmål, et kernespørgsmål. Og det besvares så med så overfladisk et beslutningsforslag, som ikke giver noget beslutningsgrundlag. Det er egentlig ærgerligt.

Så også når det drejer sig om bod, mangler vi, at man havde beskrevet nogle af de kerneområder, hvor man havde tænkt sig, det var opportunt, og hvordan man havde tænkt sig det, hvilke konsekvenser det ville få, hvilket bureaukrati det ville opbygge, hvordan man skulle afgøre bevisspørgsmål, om der opstår inhabilitet for myndigheden, så man skal have nogle andre til at behandle disse sager osv. osv.

Fru Line Barfod kender dem jo alle sammen, de spørgsmål, der kan stilles, og det er lidt skuffende, at de ikke er med i forslaget. Der er kort sagt ikke et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag, og ideen er for firkantet og alt for unuanceret beskrevet. Så allerede af den grund kan vi ikke medvirke til forslaget, som det ligger.

Så vil jeg sige om den diskussion om noget for noget, der har været – og det skal altså ikke staves med »åd«, så er vi ovre i teologien, men altså noget for noget – at der vil jeg godt henvise til og bede fru Line Barfod og andre slå op på Finansministeriets hjemmeside, for der vil jeg lige læse op fra den arbejdsgruppe, som justitsministeren omtalte, som finansministeren har nedsat, som nemlig skriver:

Arbejdsgruppen skal vurdere, i hvilket omfang noget for noget-princippet kan gælde begge veje, og begrunde det i de tilfælde, hvor det ikke er muligt eller hensigtsmæssigt at indføre en lignende ordning, hvis det er det offentlige, der ikke lever op til sine forpligtelser.

Det er jo en mere generel afsøgning af, hvordan vi når det, som jeg hører fru Line Barfod efterlyse.

Man kan også se i Jyllands-Posten den 25. februar, det var forleden dag, at indenrigsminister Lars Løkke Rasmussen er inde på, at kommunerne skal have en sanktion, når de træffer urigtige afgørelser.

Så det er altså forkert at give et billede af, at regeringen ikke er i gang med disse ting. Men vi er mere åbne, og jeg går ud fra, at fru Line Barfod er indforstået med, at det arbejde, som regeringen er i færd med, så indgår i arbejdet i fru Line Barfods beslutningsforslag.

(Kort bemærkning):

Line Barfod (EL):

Fru Birthe Rønn Hornbech efterlyste, hvordan vi kan få mere korrekte afgørelser. Det har Folketinget jo fastsat en række redskaber til omkring partshøring, klagevejledning osv. Det er jo netop nogle regler, der skal sikre, at vi kan få mere korrekte afgørelser, at der f.eks. i børnesager skal udarbejdes handleplaner, at man skal tale med børnene osv.

Vores problem er bare, at kommunerne ikke gør det. Vi ser gang på gang sager, hvor kommunerne ikke har overholdt disse regler, der skulle sikre, at vi får en korrekt afgørelse.

Jeg har både som advokat, og når jeg har snakket med diverse organisationer osv., gang på gang mødt den kæmpe frustration, der er, fordi borgerne bliver straffet, bare de gør den mindste fejl, mens myndighederne kan begå den ene fejl efter den anden, uden at det har nogen konsekvenser overhovedet.

Det her er, kan man måske sige, et lidt desperat forsøg på at sige, at myndighederne altså skal tvinges til at begynde at overholde de lov-

regler, som vi har fastsat, ikke bare for sjov og for at tingene skal se pæne ud, men fordi det er den måde, vi mener, vi kan sikre korrekte afgørelser på.

Hvis fru Birthe Rønn Hornbech har andre måder, vi kan gøre det på, så lytter jeg meget gerne. Men det her er altså det, vi er nået til. Vi er kommet dertil, at det kan blive nødvendigt at bruge bod over for kommunerne, for at få dem til at overholde de regler, som Folketinget har fastsat.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Det var jo sådan set lidt grove beskyldninger mod de kommunalt ansatte, men lad det nu ligge. Jeg går selvfølgelig ud fra, at fru Line Barfod indbringer de sager for Ombudsmanden, så kommunerne kan lære det.

Kl. 14.40

Men jeg synes, at der er et stort spring til, at enhver offentligt ansat om ikke af sin egen lomme skal betale, men altså skal stå stigmatiseret, og at det offentlige skal betale en bod på 5.000 kr., fordi man har begået en formel fejl, som ingen betydning har. Det skal selvfølgelig påtales, og der skal undervises, men det her er meget firkantet.

Hvad med den anden side af sagen? Hvad med nogle af ærkekvæulanterne, som vi i hvert fald i mit system kender, og som Ombudsmanden kender, som til sidst får svaret: Yderligere henvendelser vil ikke blive besvaret? Hvad sker der med dem, hver gang de rejser spørgsmål om en bod? Det ville jeg gerne have haft beskrevet.

Om der er andre måder? Jamen det er faktisk det, Finansministeriets arbejdsgruppe skal se på. Formålet, hører jeg, er det samme som fru Line Barfods.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Line Barfod for et sidste spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det her er et beslutningsforslag og ikke et lovforslag. Derfor er der selvfølgelig en række detaljer, som ikke er taget med, bl.a. hvad man gør med folk, der bliver ved med at forsøge at få den samme sag genoptaget. Det er ikke det, det her forslag drejer sig om. Det drejer sig om at pålægge en bod for at få myndighederne til at overholde de lovregler, der er fastsat.

Der er mange offentligt ansatte, der gør et kolossalt stort arbejde og gerne vil gøre deres arbejde godt nok, men som har fuldstændig urimelige arbejdsbetingelser, som sidder med alt for mange sager, alt for mange børnesager, alt for mange førtidspensionssager, eller hvad det kan være, og hvor det ikke er en generel holdning hos den myndighed, de sidder i, at man skal overholde reglerne.

Jeg forstår ikke helt, at fru Birthe Rønn Hornbech mener, at de regler, vi har fastsat, bl.a. i forvaltningsloven, bare er sådan nogle ligegyldige formelle regler. Jeg mener faktisk, at partshøringer, klagevejledning osv. er vigtige for at sikre en korrekt afgørelse, selv om det kan være, at de i den konkrete sag ikke har haft betydning. Det er jo også derfor, at vi ikke har foreslået, at overtrædelse af disse regler skal betyde, at afgørelsen bliver ugyldig og skal gå fuldstændig om, men vi mener, at det skal have en konsekvens ikke at overholde dem. Der er jo en grund til, at vi mener, at de regler skal være der. Det går jeg ud fra fru Birthe Rønn Hornbech er enig i.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg er fuldkommen enig, men jeg vil da godt se en dokumentation for, at der åbenbart er helt lovløse tilstande ude i kommunerne. Det er ikke det indtryk, vi får, når vi har møde med Folketingets Ombudsmand.

Jeg var meget optaget af, at Folketingets Ombudsmand fik indseende med kommunerne. Det var ikke alle kommuner, der dengang syntes, det var særlig morsomt, men jeg var meget tilhænger af det. Det var før fru Line Barfods tid.

Jeg forstår så bare ikke, at når fru Line Barfod har så mange sager og ved, at der er kommuner, hvor sådan en masse sager er ulovlige, at hun så ikke indbringer dem for Folketingets Ombudsmand.

Og så må jeg sige, at jeg tvivler på, at boden ligefrem skulle hjælpe på arbejdsforholdene de pågældende steder.

Men jeg er nødt til at understrege igen: Vi afviser ikke, at det her er et væsentligt spørgsmål – det gælder i øvrigt ikke bare forvaltningen, det gælder også retssagen, hvor vi gerne ser en større ligestilling mellem den enkelte borger i retssager mod det offentlige. Så vi er ikke uenige om målet, men hvorfor ikke se på den mere åbne drøftelse, som jeg forventer at de vil have i Finansministeriet?

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Med fare for at påkalde mig fru Birthe Rønn Hornbechs store vrede, vil jeg godt anholde brugen af ordet kværlanter. Det er vel sådan i hele den offentlige forvaltning, at en kværlant, der får ret, ikke er en kværlant, men blot en borger, der har fået ret.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Vi definerer ikke ordet kværlant på samme måde. Jeg definerede det faktisk, idet jeg sagde, at en kværlant er en, der bliver ved med at klage og klage og klage og aldrig får ret, og som klager så meget, så Ombudsmanden til sidst skriver, at yderligere henvendelser ikke vil blive besvaret.

De belaster faktisk mange steder det offentlige system i et omfang, som fru Elisabeth Arnold ikke gør sig begreb om. Det skyldes bl.a., at jeg har lettere adgang til at foretage anholdelser end fru Elisabeth Arnold – fru Elisabeth Arnold brugte nemlig det ord.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

På vores forskellige maillister forekommer der også af og til nogle, vi måske kunne betegne som kværlanter. Men det, at man klager mange gange, er vel ikke det samme som at sige, at man ikke kan have ret.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jamen vi taler om to forskellige grupper mennesker.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Det er kort om kommunernes socialforvaltningers måder at håndtere sagerne på. Der har vi i Folketingets Socialudvalg netop fået en rapport fra Statsamtet i Ribe, der påviser, at i langt over halvdelen af sagerne er der ikke journalisering, der er ikke sket parthøring, der er ikke sket klagevejledning. Der er simpelt hen en total mangel på overholdelse af forvaltningslovens regler.

Jeg er fuldstændig enig med fru Birthe Rønn Hornbech i, at når vi selv falder over sagerne, skal vi klage til Ombudsmanden, og det gør jeg selv personligt, men der er altså rent faktisk på især det sociale område nogle meget store problemer med den måde, som borgerne bliver behandlet på.

Kl. 14.45

Derfor er det jo så også i vores optik godt, at vi får nogle større kommuner, for de små har meget vanskeligt ved at håndtere det.

Det er sådan lidt for at belyse baggrunden for det her beslutningsforslag.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jo, men når man kommer med et så kortfattet beslutningsforslag med så stor en ændring, som jeg mener det er, er det altså meget svært for os andre uden videre at overskue alle konsekvenserne. Derfor siger jeg bare, at det her beslutningsforslag ikke har overbevist mig om, at man her har fundet det rette middel til det, man vil, og som vi også vil.

Jeg kan ikke forestille mig, at hvis der er så mange forkerte afgørelser i Ribe – nu kan jeg ikke huske, om det var en af kommunerne – at bod skulle hjælpe til, at afgørelsen bliver bedre. Det tror jeg ikke. Det tror jeg er den helt forkerte fremgangsmåde.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der ser ikke ud til at være flere spørgsmål til fru Birthe Rønn Hornbech. Det bliver dermed fru Pia Gjellerup som ordfører.

Pia Gjellerup (S):

Bøderegnen varsles fra alle verdenshjørner i disse dage. Det er, som om det at opføre sig ordentligt er noget, man skal have en særlig belønning for, og det at lave fejl har kun krabasken som svar.

Jeg tror, det er vigtigt, og det vil i hvert fald være Socialdemokratiets indgang til at bedømme og hele tiden justere samvirket mellem borgere og samfund, at man viser tillid til hinanden, at man også accepterer, at der kan ske fejl. Det fornenmeste, når man opdager fejl, er så at sørge for at få dem rettet. Det næste er måske, at vi alle sammen kan vænne os en lille smule mere til at bruge ordet undskyld.

Det synes jeg ikke det her forslag lægger op til. Det lægger op til at medvirke til higen efter nulfejlsamfundet, som vi godt ved ikke eksisterer nogen steder. Det vil nok heller ikke være behageligt at leve i, hvis det endelig skulle være. Vi ville ikke have meget andet at bruge kræfterne på end at se efter hinandens fejl. Det vil blive et meget dogmatisk samfund.

Fra Enhedslistens side har man dog grebet sagen an fra en anden front, end regeringen har

gjort på det seneste, og det synes jeg bidrager til en større nuancering. Her er det nemlig ikke kun som regering, der især vil opdrage på borgerne, men det er også spørgsmålet om, hvad vi kan gøre for at opdrage på myndighederne.

Jeg bemærkede, at fru Line Barfod brugte udtrykket, at det her forslag måske er et lidt desperat forsøg. Det er måske så meget igen, men det er et meget firkantet forslag for at forsøge at opdrage lidt på myndigheder, der måtte have vanskeligheder med at opfylde en række også væsentlige procedureregler.

Vi vil gerne fra Socialdemokratiets side være med til at drøfte det, også med baggrund i det, der blev nævnt fra fru Anne Baastrup's side, at vi faktisk ved, at der er en række steder, og det er især på det sociale område, vi har kendskab til det, hvor der er virkelig mange processuelle fejl.

Vi vil meget gerne være med til at bidrage til at finde nogle måske lidt mindre desperate forsøg, men dog alligevel forsøg og forhåbentlig lidt mere tjenlige forsøg på at finde ud af, hvordan vi får en bedre behandling, hvordan vi får færre fejl, hvordan borgerne kan komme i en situation, hvor de har en større sikkerhed for, at de bliver behandlet korrekt. Ikke alene at afgørelserne ender med at være korrekte, men også at man kan følge med i, at den proces, der skal føre frem til den korrekte afgørelse, også bliver fulgt, så der er den fornødne indsigt og viden fra det åbne samfund, som vi gerne vil leve i.

I Socialdemokratiet har vi det generelt sådan, at vi ikke gerne vil deltage i bøderegn, men vi vil gerne deltage i at finde metoder til, at man kan nå til en bedre behandling.

Debatten, der har været her i dag, har allerede lagt op til at fortælle, hvorfor noget for noget principet kan forvride et samfund. Vi ønsker fra Socialdemokratiets side ikke at bidrage til et samfund, hvor det er brugere i forhold til forretningen Danmark, men hvor det er borgere i et samfund, som vi i fællesskab har bygget op. Vi vil gerne bidrage til ret og rimelighed, ikke til bestikkelse, skyld og straf. Der synes jeg desværre, at det her forslag ender en lille smule i den forkerte grøft.

Kl. 14.50

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det glæder mig, at Socialdemokratiet har lidt større forståelse for behovet for at gøre noget på det her område, end regeringen tilsyneladende har.

Der ligger desværre ganske mange undersøgelser fra statsamter og sociale ankenævn rundt omkring, der viser, at der især på det sociale område, men også når det gælder f.eks. pantefogeder og andre, er meget store problemer med at overholde reglerne. Det er i en meget stor del af sagerne, at man ikke overholder reglerne. Faktisk tror jeg, at man vil få svært ved at finde sager, hvor alle regler er overholdt. Det er et kolosal problem.

Jeg vil godt høre: Når Socialdemokratiets ordfører nu siger, at Socialdemokratiet ikke ønsker at bruge straf som middel, hvordan harmonerer det så med, at man den ene gang efter den anden er med til at indføre hårdere sanktioner og hårdere straffe over for borgerne, når borgerne overtræder nogle regler, hvis de kommer for sent til en samtale på arbejdsformidlingen eller ved en fejl udebliver eller på andre måder på arbejdsløshedsområdet eller socialområdet begår nogle fejl?

Her er der nogle voldsomme sanktioner. De kan risikere helt at få frataget deres indkomstgrundlag, mens de gang på gang kan opleve, at myndighederne kan begå det ene lovbrud efter det andet, uden at der sker noget. Det undrer mig lidt, at Socialdemokratiet ikke kan se, at der er behov for at rette op på den skævhed.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Jeg har ikke sagt, at vi ikke kan afvise i situationer, hvor man faktisk kan opnå en bedre sagsbehandling, at man også kan bruge straf, men vi har i forhold til det her forslag sagt, at det er unuanceret, og at vi faktisk ikke tror på, at det er den form for forslag, der vil bidrage til, at hverken medarbejdere i kommuner, amter og staten eller i institutionerne som sådan får brugt ressourcerne på at lave de bedste afgørelser.

Vi vil gerne være med til at finde måderne, hvorpå man kan gøre det også uden straf, men vi vil ikke afvise, at man også kan bruge straf i de tilfælde, hvor det er lidt grovere foreteelser.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det glæder mig da meget, at Socialdemokratiet vil diskutere nærmere, hvad vi kan gøre på det her område, og om bod kan anvendes i nogle tilfælde.

Vi vil gerne understrege, at vi netop har diskuteret meget grundigt også med flere forskellige organisationer og advokater, der arbejder for

diverse organisationer på området, hvad man kan gøre, og vi er nået frem til at bruge ansættelsesbevismodellen, netop for ikke at bruge erstatninger og underkende afgørelser eller andet, som kunne ændre på den måde, vores system normalt fungerer på. Det er derfor, vi er nået frem til forslaget om at få en bod på samme måde, som vi kender fra ansættelsesbevissystemet, som Socialdemokratiet jo selv har været med til at indføre.

Jeg håber, at man kan se, at det, man har indført på det ene område, måske også kunne være en god idé på et andet område for netop at komme nogle af de formelle fejl til livs, som kan have betydning for det reelle indhold i sagerne.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Jeg kan ikke gå meget mere præcist ind end det, jeg allerede har svaret. Vi taler om et meget, meget, meget stort område, hvor der kan være nogle meget principielle procesfejl. Partshøring kan f.eks. være ganske afgørende. Det har vi så et system til at følge op på, og der synes jeg, at bodsbegrebet måske kan være det, man skal tage med i betragtning. Hvorimod der i den anden ende af skalaen kan være tvivl om, hvor grænsen skal sættes for, om man er berettiget til det ene og det andet, og der synes jeg, at forslaget er unødigt firkantet.

Når vi ser på ansættelsesretten, er der nogle meget klare forhold om nogle meget kontraktretlige forhold for den enkelte medarbejder, hvor man kunne risikere, hvis man ikke i tide sørger for, at tingene er i orden, at den pågældende medarbejder eller for den sags skyld den pågældende arbejdsgiver vil stå med mangel på dokumentation i et meget alvorligt spørgsmål om den pågældendes ansættelsesforhold eller ej.

Så jeg synes ikke, at man kan sammenligne det meget store område med et meget konkret område med meget alvorlige konsekvenser. Dermed altså ikke være sagt, at vi ikke gerne vil se på noget af det, for der er elementer, hvor vi godt kan se, at man vil kunne bidrage til en bedre sagsbehandling, uden at det bliver noget for nogle og bøder til resten.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Per Dalggaard som ordfører.

Per Dalggaard (DF):

Borgernes forhold til det offentlige bør selvfølgelig være baseret på en gensidig respekt for

hinandens situation. Det er faktisk en form for kunde-sælger-forhold, hvor borgeren er kunden og den offentligt ansatte er en serviceperson for borgeren. Det offentlige er til for borgernes skyld, ikke omvendt.

Der vil i et sådant forhold kunne opstå problemer, som er ganske uforudsigelige. Der er eksempler på, at det offentlige ikke har behandlet borgerne på en særlig pæn måde, og hvor sager har trukket ud, og hvor borgerne har følt, at det er som at slå i en dyne.

Kl. 14.55

Disse problemer er det mit indtryk at regeringen er meget opmærksom på. Regeringen har netop udgivet hæftet »Noget for noget«, som vi har drøftet voldsomt, fordi der åbenbart er forskellige fortolkninger af, hvad noget for noget egentlig skal stå for. Vi har for så vidt fortolket det på den måde, at det handler om, at når borgerne skal overholde deres aftaler med det offentlige, skal det offentlige vel også overholde sine aftaler med borgerne.

Princippet noget for noget må efter vores opfattelse gå begge veje, men den løsningsmodel, Enhedslisten foreslår, finder Dansk Folkeparti ikke er en brugbar metode. Der skal være lidt proportionalitet i tingene, og en bøde på 5.000 kr. til det offentlige for et misligholdt forhold eller aftale er nok lige lovlig langt ude. Der må kunne findes andre modeller.

De tiltag, der allerede i dag er i gang med henblik på en øget fokusering på borgernes rettigheder, vil vi meget gerne være med til at se på og om nødvendigt revurdere. Lad os i udvalgsarbejdet finde ud af, om den eksisterende lovgivning skal tilrettes, eller der skal laves noget helt nyt. Det vil Dansk Folkeparti aktivt være med til at se på for at fremme et bedre forhold mellem borgerne og myndighederne.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg har nok ikke hørt godt nok efter, men jeg forstod ikke helt, hvad det er i lovgivningen, Dansk Folkeparti gerne vil se på for at finde ud af, om det måske kan ændres. Det, vi har foreslået her, er jo, at hvis de regler, vi allerede har for at sikre, at borgerne skal høres i sagerne og får at vide, at de kan klage, og hvor de kan klage henne osv., ikke bliver overholdt, skal der betales en bod, og derfor forstår jeg ikke helt, hvad det er, Dansk Folkeparti overvejer at ændre i lovgivningen, for at der kan opnås det samme resultat. Det er jeg meget nysgerrig efter at høre.

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

Den bod på 5.000 kr. for et eller andet misligholdt forhold mellem borgerne og det offentlige, som Enhedslisten taler om, finder vi ikke er nogen god model. Det, der skal ændres, det, der eventuelt kan komme ud af et udvalgsarbejde i forbindelse med at ændre nogle forhold, er de steder, hvor det viser sig, at borgernes rettigheder over for det offentlige ikke sikres af den gældende lovgivning. Det vil vi gerne være med til at ændre, og det, der skal findes ud af, er, om det er den eksisterende lovgivning, der skal laves om, eller om der skal laves en helt ny.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Hvis vi har en lovgivning, som sikrer borgerne godt nok, hvis bare loven blev overholdt, men problemet er, at myndighederne ikke overholder loven, er spørgsmålet: Hvad skal vi gøre for at få dem til at overholde den? Hvad skal vi gøre for at sikre, at kommunerne overholder reglerne om f.eks. partshøring? Hvad er det for nogle instrumenter, vi skal gribe til? Vores forslag går på, at der skal betales en bod, hvis man ikke overholder reglerne, og derfor vil jeg gerne høre, hvilke andre forslag Dansk Folkeparti har til, hvad vi kan gøre for at få kommunerne til at overholde reglerne.

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

Jeg ved ikke, om jeg kan fremlægge en række gode forslag, der kan få kommuner eller amter eller andre offentlige myndigheder til at overholde de konkrete regler. Enhedslisten har foreslået en bøde, men det tror jeg altså ikke er en god model, for der vil være situationer, hvor det offentlige kan komme ud for nogle forhold, som er fuldstændig uforudsigelige, og som medfører, at man bliver nødt til at bryde en aftale med en given borger. Jeg er enig i og villig til, at vi kan drøfte tingene og komme frem med nogle kreative løsninger, men jeg er ikke helt sikker på, at det lige er en bøde af en eller anden art til det offentlige, der kan være løsningen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Charlotte Dyremose som ordfører.

Charlotte Dyremose (KF):

Da mit partis ordfører, hr. Helge Adam Møller, er forhindret i at være til stede, skal jeg på den

konservative folketingsgruppes vegne udtale følgende:

Det er glædeligt, at Enhedslisten med dette beslutningsforslag tilkendegiver, at straf kan have en generel præventiv effekt, men lige netop i denne situation er straf dog ikke noget velvalgt redskab. Det fremsatte beslutningsforslag vil få tre følger: en dyrere, dårligere og langsommere offentlig forvaltning.

For det første er jura ikke nogen eksakt viden. Det vil derfor tage utrolig lang tid at behandle eventuelle klagesager, og det betyder, at andre må vente med at få deres sager behandlet.

For det andet vurderer domstolene klagesager ud fra to kriterier: Er der tilsidesat nogle væsentlige retsgarantier, og har det haft nogen konkret betydning? Enhedslistens forslag betyder rent principielt, at man fremover kan få afslag på at opføre en ny fabriksshal eller et sommerhus, men at man til gengæld får 5.000 kr., fordi partshøringen var utilstrækkelig. Vi er ærlig talt ikke sikre på, at hr. og fru Jensen vil opfatte det som styrkelse af deres retssikkerhed.

Kl. 15.00

For det tredje vil Enhedslistens beslutningsforslag medføre en langt tungere sagsbehandling, fordi myndighederne nu vil blive mere ængstelige for at træffe forkerte afgørelser.

Det Konservative Folkeparti går ind for en velfungerende og korrekt offentlig forvaltning. Justitsministeren har været inde på de eksisterende klage- og erstatningsmuligheder, så det skal jeg ikke bruge mere tid på her. Vi er altid interesserede i at se på mulighederne for at forbedre den offentlige forvaltning, men dette forslag udgør ikke en sådan mulighed, og det Konservative Folkeparti kan derfor ikke støtte Enhedslistens forslag.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg er helt klar over, at fru Charlotte Dyremose kun har læst en tale op for den sædvanlige ordfører. Men da fru Charlotte Dyremose jo var ordfører, da vi på Socialministeriets område indførte regler om, at borgerne kunne straffes, hvis de – ikke med vilje, men uagtsomt havde givet forkerte oplysninger til myndighederne – vil jeg spørge fru Charlotte Dyremose, om det er hendes og Det Konservative Folkepartis opfattelse, at man godt kan bruge straf over for borgerne for at få en korrekt sagsbehandling, men ikke kan pålægge myndighederne en bod, hvis de

ikke overholder reglerne. Hvordan hænger tingene sammen for Det Konservative Folkeparti?

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg synes rent umiddelbart, at drøftelsen må foregå i udvalget med vores ordfører, men sagen er, at vi meget gerne ser på muligheder for, hvordan vi kan få en mere effektiv og korrekt sagsbehandling.

Ud over det må jeg henvise til, hvad jeg også sagde om, at forslaget kan komplicere sagsbehandlingen osv., plus at det jo ikke er sådan, at det altid er det væsentlige for den enkelte borger, om tingene går op i kroner og øre. Det, der er væsentligt for den enkelte borger, er at få et rigtigt og korrekt tilsagn fra kommunen, og som eksemplet gik på, handler det ikke om, at man får 5.000 kr., hvis man ville have opført et sommerhus.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det fru Anne Baastrup som ordfører.

Anne Baastrup (SF):

Ud over at sidde i Folketingets Retsudvalg sidder jeg også i Folketingets Socialudvalg, og her får man jo virkelig indblik i, hvordan borgere, der er underlagt og afhængige af kommunale afgørelser, undertiden oplever, at de er et led i en kafkask historie. Derfor tror jeg, det er godt, at vi går i gang med overvejelser om, hvordan vi kan ændre de offentlige myndigheders adfærd, så de rent faktisk oplever det som en forpligtelse at foretage partshøring, overholde tidsfrister, lave klagevejledning og vel at mærke en forståelig klagevejledning osv.

Om det ligefrem skal betyde, at der skal betales en bod, synes jeg vi skal overveje grundigt. Men det smarte ved Enhedslistens forslag om en bod er jo, at man i virkeligheden kan tvinge kommunen til at indføre de sagsstyringsforløb, som er helt, helt afgørende for, at den kan overholde alle de regler, der er i forvaltningsloven.

Hvis man tager en stor offentlig virksomhed som Arbejdsskadestyrelsen, der har tonsvis af sager, og hvor der er klagefrister og tidsfrister og høringer, og jeg ved ikke hvad, tror jeg simpelt hen ikke, det rent teknisk kan lade sig gøre at undgå at lave en partshøring, hvis man sidder som sagsbehandler i Arbejdsskadestyrelsen. Tingene klinger simpelt hen frem på computeren, når man tager sagen frem, så man ved, at nu

skal der ske partshøring, og nu er der en tidsfrist osv.

Jeg tror, at en af grundene til, at det er gået så galt, som eksempelvis Ribe Statsamts rapport om Ribe Kommunes behandling af bestemte sociale sager viser, netop er, at der ikke er nogen partsstyring. På trods af, at det er 15 år siden, vi fik forvaltningsloven, har de ikke gennemført den på en sådan måde, at det er en integreret del af sagsbehandlingsforløbet, men hvis man som et tænkt eksempel sagde, at hvis de ikke overholder reglerne, ville Enhedslistens projekt simpelt hen medføre, at det kostede 5.000 kr. hver gang, kunne man som leder af socialforvaltningen sikkert regne ud: Det kan i virkeligheden ikke betale sig for mig, jeg beder kommunen om at få penge til et ordentligt sagsstyringssystem. Det kunne måske sætte en proces i gang, som var til gavn for både de ansatte og især borgerne.

Derfor tror jeg, at den idé, som Enhedslisten her har lanceret, skal vi følge op, for jeg synes, den ser spændende ud. Som fru Pia Gjellerup sagde, er den måske lidt firkantet, men man kan jo øve sig med nogle andre ord, og jeg synes, Enhedslisten skal have ros for forslaget.

Kl. 15.05

Elisabeth Arnold (RV):

For en halv times tid siden, tror jeg det var, sagde fru Line Barfod, at forslaget er en slags desperat forsøg på at starte diskussionen om, hvilket ansvar myndighederne kunne have, når de overtrådte reglerne.

Jeg vil gerne fra Det Radikale Venstres side sige tak til Enhedslisten, fordi de har fremlagt dette desperate forsøg på at få en diskussion, for jeg synes, det er en meget relevant diskussion. Det viser i øvrigt også den debat, vi netop har haft med justitsministeren om princippet noget for noget, som vi i øvrigt ikke er de store tilhængere af, men jeg synes, at når regeringen nu selv har lanceret det, skal den også have lov til at tage konsekvensen af det.

Fra Det Radikale Venstres side kan vi ikke støtte dette glimrende desperate forsøg, og det kan vi ikke af samme grund som flere andre ordførere, nemlig at det er for firkantet. Men vi er fuldstændig enige i, at der skal være en eller anden form for god forvaltningsskik eller god opførsel fra det offentliges side, fra myndighedernes side, over for borgere, som har fået en dårlig behandling.

Selvfølgelig skal det almindelige erstatnings-system og det almindelige klagebehandlingssystem fungere, og domstolssystemet skal fungere. Men ud over det bør det være sådan, at de offentlige myndigheder, der har overtrådt reglerne og har trådt i spinaten, siger undskyld.

Det er måske ikke sikkert, at det er de 5.000 kr., der er mest afskrækkende. Det kan godt være ganske afskrækkende for en kommune at komme med i Ombudsmandens beretning, og det kan også være ganske afskrækkende for kommunen at få en presseudhængning om, at den har opført sig forkert. Det kan selvfølgelig medføre, at de ansatte i kommunen får en bedre uddannelse og får besked på, at disse typer regler skal I behandle på den og den måde, for ellers får vi negativ offentlig omtale.

Vi synes altså i lighed med flere andre ordførere, at det er for firkantet med de 5.000 kr., men vi så meget gerne, at kommunerne selv fandt ud af en anden måde at sige undskyld på. Man kan for det første sige det eller skrive til borgeren, og man kan sende en buket blomster eller en bog-gave eller et partoutkort til svømmehallen eller til den bedste biograf i kommunen eller sådan noget. Man kan sagtens komme med en eller anden form for tilkendegivelse over for borgeren: O.k., vi er klar over, at vi har dummet os. Vi har ikke behandlet dig ordentligt, så du får selvfølgelig de penge tilbage, vi har tilbageholdt fra dig, men ud over det skal du have en eller anden form for undskyldning, for vi er godt klar over, at vi har ikke overholdt reglerne.

Det er den slags, vi ville foretrække i stedet for firkantede regler om 5.000 kr. De 5.000 kr. er næsten taget ud af den blå luft, for de har ikke megen sammenhæng med de sager, man i øvrigt behandler.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det glæder mig, at De Radikale også synes, det er en vigtig debat.

Med hensyn til de 5.000 kr. har vi valgt dem, fordi vi har fået inspiration fra ansættelsesbevisreglerne. Her betaler man 5.000 kr. i bod, så det er for at have parallelitet. Ideen om, at kommunerne skal sige undskyld og give et partoutkort til svømmehallen eller noget andet, synes jeg er vældig sympatisk.

Desværre oplever vi i disse år det modsatte: Ofte og oftere følger kommunerne ikke de afgørelser, der kommer, når klagesagerne går dem imod, og også i sager, hvor Ombudsmandens af-

gørelser går dem imod, bliver borgerne nødt til at gå til domstolene for at få deres ret, og det er derfor, borgerne bliver fuldstændig desperate. I forvejen er det hårdt at skulle igennem en klagesag, der er mange, der overhovedet ikke har ressourcer til det, og oven i købet oplever de, at hvis de klager, tager kommunerne ikke hensyn til det, så de skal hele vejen igennem retssystemet. Det er derfor, vi håber, at forslaget kan være med til at starte debatten om, hvad der så kan gøres.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg er sådan set helt enig med fru Line Barfod om problemstillingen og også enig i den beskrivelse, der var i søndagsaviserne, hvor fru Line Barfod var interviewet.

Fru Line Barfod beskrev, hvordan en borgers frustration ikke gik så meget på, om hun fik ret i klagesystemet. Frustrationen gik på, at kommunen opførte sig arrogant og ligeled over for hende. Kommunen sagde ikke undskyld, kommunen opførte sig, som om den sag ikke vedkom den. Det synes jeg er et brud på den tillid, der bør være mellem borger og myndighed, og det er præcis derfor, myndighederne skal opføre sig ordentligt. Vi er i princippet enige med forslagsstillerne, men vi synes, forslaget er for firkantet.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det hr. Sjursen som ordfører.

Jann Sjursen (KD):

Kristendemokraterne er positive over for intentionerne i dette beslutningsforslag fra Enhedslisten, som jo også har givet anledning til en udmærket diskussion om god forvaltningsskik og eventuel erstatning til borgerne i de tilfælde, hvor offentlige myndigheder måske endda begår deciderede lovovertrædelser.

Man kan diskutere, om der i det hele taget skal gives en bod i form af en økonomisk erstatning, og om beløbet lige præcis skal være 5.000 kr. Man kan også diskutere, i hvilke tilfælde det rent faktisk skal gælde, altså hvordan afgrænsningen skal være, og fra Kristendemokraternes side mener vi, at det kan og bør diskuteres. Men inden man eventuelt griber til at vedtage et sådant forslag, bør det præciseres nærmere, og derfor føler også vi altså, at i den form, det har nu, er beslutningsforslaget for firkantet.

Vi medvirker gerne til, at vi i forbindelse med udvalgsarbejdet får diskuteret måske ikke mindst det, fru Arnold bragte ind i billedet i sit ordførerindlæg, altså hvordan man får sagt undskyld i de tilfælde. Jeg tror også, at i mange tilfælde, når borgerne føler sig krænket, fordi myndighederne har overtrådt forskellige forskrifter og regler og måske også lovgivningen, skyldes det nok så meget den arrogance, der bliver udvist, som overtrædelserne i sig selv, fordi man jo godt ved, at det heller ikke er myndighederne givet at være ufejlbarlige.

I den sammenhæng er det klart nok, at man også kan drøfte, om det skal udløse en økonomisk erstatning, sådan som vi kender det i andre sammenhænge, og det er vi sådan set ikke afvisende over for. Men i givet fald bør man nok have et andet system, hvor beløbet ikke nødvendigvis ligger fast på de 5.000 kr., og der ikke mindst er en nærmere afgrænsning af, i hvilke tilfælde en økonomisk erstatning skal udløses.

Med disse ord ser vi altså frem til en grundig udvalgsbehandling af dette forslag, og vi vil gå positivt ind i arbejdet.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Ordføreren for forslagsstillerne.

Line Barfod (EL):

Jeg vil gerne takke for debatten, som støttede min opfattelse af, at det er væsentligt, at vi får taget fat på at diskutere, hvad vi skal gøre for at få myndighederne til at overholde de mange lovregler, vi har fastsat for at sikre, at vi får så korrekte afgørelse som muligt.

Jeg vil gerne minde om, at de afgørelser, vi taler om her, er ikke, som den konservative ordfører var inde på, spørgsmålet om at få ret til at opføre et hus eller andet. Vi snakker om afgørelser, hvor det drejer sig om folks forsørgelsesgrundlag, hvor det er et spørgsmål om, hvorvidt de fortsat skal have kontanthjælp, førtidspension eller sygedagpenge, eller om det skal ophøre. Det er den type afgørelser, hvor det simpelt hen er selve folks livsgrundlag, der kan være på spil, hvor det er vigtigt, at der træffes en korrekt afgørelse, og der er fastsat regler om partshøring, klagevejledning osv. for at sikre den korrekte afgørelse. Det er her, der er behov for at se på, hvad vi kan gøre.

Vi oplever gentagne gange, både i konkrete sager og når der bliver lavet undersøgelser af statsamter og andre, at i en meget, meget stor del af sagerne er der fejl og ofte meget graveren-

de fejl. Her må sagerne simpelt hen gå om, fordi de ikke er behandlet ordentligt fra starten, og det forhold bliver vi nødt til at se nærmere på.

Vi har, inden vi fremsatte forslaget, haft det i høring hos en række af de organisationer, der arbejder på området, og har bl.a. fået svar fra Landsorganisationen af Kvindekrisecentre, Parkinsonforeningen, Fibromyalgiforeningen og mange andre, som jo tager sig af og hjælper nogle af de borgere, der kommer ud for, at myndighederne overtræder loven. De er enige i, at forslaget kunne være med til at sætte fokus på problemet og give de borgere lidt oprejsning, når de har været udsat for lovovertrædelser, og måske også være med til at få kommunerne til at udføre en bedre sagsbehandling.

Det er i høj grad også det, vi ønsker med forslaget, nemlig at kommunerne slet ikke begår lovovertrædelser, og det derfor ikke bliver nødvendigt for dem at betale en bod, fordi de tilrettelægger deres arbejde således, at de sørger for at overholde lovgivningen. Det burde være udgangspunktet for tilrettelæggelsen af arbejdet hos myndighederne, at man overholder lovgivningen, men det er desværre alt, alt for få steder, det er tilfældet. Derfor er jeg selvfølgelig også enig i de bemærkninger, der er kommet fra bl.a. fru Elisabeth Arnold og hr. Jann Sjørnsen, om, hvor vigtigt det er, at myndighederne også kan komme med en undskyldning til borgerne.

Vi så senest et eksempel i tv i går. De boligløse i København bliver sendt på hotel, og en kvinde med tre børn var blevet glemt af kommunen i 13 måneder, hvor man bare havde ladet hende bo på hotel. Da der endelig på Boligfondens foranledning blev fundet en lejlighed til hende, kom der ikke engang et brev til hende selv. Det var kun Boligfonden, der fik brevet, hvor kommunen beklagede, at hun var blevet glemt i 13 måneder. Man kunne ikke engang give hende en personlig undskyldning. Det er den holdning, vi skal have ændret, og vores forslag er altså den løsning, vi har fundet frem til.

Vi håber, at det under udvalgsarbejdet også kan lykkes at få andre ideer på banen, og vi håber, at der nu begynder at blive gjort noget alvorligt ved det problem, at der bliver begået alt for mange lovovertrædelser over for borgerne. Der er behov for at rette op på forholdene, både for at få en bedre sagsbehandling og for at vise borgerne, at det ikke kun er dem, der bliver straffet, når de begår ulovligheder, men at det også får konsekvenser for myndighederne.

Det er ikke, fordi vi ønsker et noget for noget-system, hvor man belønner dem, der klarer sig godt, og ellers regulerer alt med straf og bøder. Vi mener, det kan være nødvendigt i nogle tilfælde, når alle andre midler er opbrugt, at anvende sanktion som et led i arbejdet på at få folk til at overholde love og regler, og det er altså det, vores forslag er udtryk for. Vi håber, at vi under udvalgsarbejdet kan komme et stykke videre, og vi vil i hvert fald fortsætte med at arbejde med det.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Forespørgsel nr. F 37:

Forespørgsel til miljøministeren og fødevarerministeren:

»Hvad kan ministrene oplyse om regeringens planer om en vandmiljøplan III?«

Af Keld Albrechtsen (EL), Line Barfod (EL), Pernille Rosenkrantz-Theil (EL) og Søren Søndergaard (EL).

(Forespørgslen anmeldt 13/1 2004).

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Denne sag udgår af dagsordenen, idet forespørgslen som tidligere meddelt er taget tilbage af forespørgerne og dermed er bortfaldet.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af lovforslag nr. L 145: Forslag til lov om skove.

Af miljøministeren (Hans Christian Schmidt). (Fremsat 28/1 2004).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Søren Gade (V):

Forslaget til skovlov, som vi behandler i dag, er vigtigt og vil berøre mange mennesker. 11 pct. af Danmarks areal er skov, dvs. ca. 486.000 ha, og heraf er 70 pct. privatejet af mere end 26.000 skovejere.

At besøge skoven i Danmark er en yndet beskæftigelse for danskerne. Jeg tror, at gennemsnittet pr. borger i Danmark er ti besøg årligt, og derfor er det lovforslag, vi behandler her i dag, vigtigt, og det vil påvirke og optage mange mennesker.

Lad mig slå fast med det samme: Venstre støtter det fremsatte lovforslag og ministerens intention om at modernisere den nuværende skovlovgivning, idet man i dag i større udstrækning kan tage hensyn til andet end lige præcis produktion af træ. Økonomisk set er skovbruget i dag ikke en så stor faktor, som det var engang. Der er ca. 2.000 beskæftigede i erhvervet, og derfor er det meget tilfredsstillende for Venstre, at der åbnes mulighed for, at en del af skovarealet kan bruges til mere varieret natur til gavn for både skovejerne og brugerne af skoven.

Nogle af de vigtigste hovedpunkter i lovforslaget er, at der gives mulighed for, at op til 30 pct. af skoven kan bruges til andet end traditionel skov. Op til 10 pct. af arealet kan udlægges til græsning, op til 10 pct. af arealet kan udlægges som åbent naturareal uden decideret skov, og reglen om, at op til 10 pct. af arealet kan bruges til juletræsproduktion, er bevaret.

For at fremme det, der hedder naturnær skovdrift, stilles der ikke længere detaljerede krav om, hvordan skoven skal etableres eller dyrkes. Endvidere forsvinder den nuværende praksis for reetablering af skov. Kravet har været genplantning i løbet af 2-4 år, men i lovforslaget er der lagt op til, at fristen ændres til 10 år, så der bliver mulighed for naturlig selvplantning eller tilgroning, som det også hedder, af skov. Det skal her nævnes, at selv om de nuværende regler for skovdrift ændres med lovforslaget, bevares fredskovspligten, altså det forhold, at et givet areal altid skal være reserveret til skovdrift.

Lovforslaget åbner mulighed for at tilgodese børns og unges friluftsliv, idet det tillades at etablere spejderhytter og skovbørnehaver i fredskov inden for visse rammer. Som hidtil kan der